

Псауныгъэр къэухъумэгъэным иIoфыгъохэм атегущыIЭщтых

Урысыем и Президентэу Владимир Путиным УФ-м и Къэралыгъо совет и Президиум изэхэсигъо непэ Калининград щызэхищэшт. Псауныгъэр къэухъумэгъэным ыльэнныкъокъэ къэралыгъом ишъольырхэм апашихъээ итхэ пшъэрылхэр ары Ioфыгъо шихъаIэу зытегущыIЭштхэр. Зэхэсигъом хэлэжьэшт Адыгэ Республикаем и Лышхъэу Къумпыл Мурат.

УФ-м и Къэралыгъо совет къыдыхэлтыгъаIэу чъэпьюгъум и 29-м къыщегъэжьагъаIэу зэдэгушыIЭгъухэр ыкти IoфшIэхэм кло купхэм язэхэсигъохэр разгъекъокъых. Псауныгъэр къэухъумэгъэным хэхъонгъэхэр ышынхэмкъэ субъектхэм аIэклэхэе амалхэм ыкти гумэкъыгъохэр зэуалIэхэрэм шъольырхэм ящахэр, экспертихэр ыкти УФ-м и Правительства хэтхэр атегущыIЭх, практика пэриххэмкъэ зэхъожых.

Псауныгъэр къэухъумэгъэным исистемэ нахьышу шыгъэнымкъэ Адыгейим предложение гъэнэфагъэхэр къыгъэхэзырыгъэх. Шъольырхэм ягъэцэхэр зэпхы-

гъэхэр зисэнхьат хэшьыкъышхо физиолохэ кадрэхэм ягъэхъазырын, медицинэм Ioфыгъэхэм социальнэ Iэпыгъуягъэхэтигъэнир, фехъэктотэнгъэгъэ яIэу Iэзэгъу уцхэр цыфхэм аIэклэгъэхъэгъэнхэр, псауныгъэр къэухъумэгъэным ипсөөльякъэхэм яшиин, медицинэ оборудованием ыкти транспортным ящофын, нэмыхиIхэри.

— Лэпкъ пројектэу «Псауныгъэр къэухъумэгъэным» зыфиорэм къыдыхэлтыгъаIэу Ioфыгъоу тызытегущыIЭхэрэм ащишыбэ непэ зэшотэхы. Ашкъэ тызэрэзекон ыкти анахъэу тинаIэ зытедгъэтийн фаехэр къагъэнэфа-

гъэх Къэралыгъом и Президентэу Владимир Путинымрэ УФ-м и Правительствэрэ. Мишдэжым тэркъэ шэвэриль шъхьаIэу щытыр лэпкъ пројектым амалзу къытырэр зэрифэшьуашу къызфэдгъэфедэнэр, медицинэ Iэпыгъуягъуя шэпхэшлүхэм адиштэу ыкти цыфхэмкъэ Iэрыфэгъоу дъялсыныр ары. Анахъэу ар зыфгъэхъыгъэр апэрэ медицинэ Iэпыгъуягъуя ары, — къыхигъэштиг Адыгейим и Лышхъээ.

Шыгу къэдгэкъижын, лэпкъ пројектэу «Псауныгъэр къэухъумэгъэным» зыфиорэм шъольыр пројекти 8 къыдыхэлтыгъаIэу. Адыгейир пројектиблымэ

ахэлажьэ. Мишэм ягъэцэкэн сомэ миллиарди 3,1-м ехъу пэуягъэхъанэу агъенафа, аш щыщэу сомэ миллион 366,5-р мэйлэсийн тельтагь.

Республикэм имединэ учреждение 31-мэ ыкти псауныгъэр къэухъумэгъэным игупчи б-мэ цыфхэм медицинэ Iэпыгъуя ащарагъэхьоты. Джаш фэдэу медицинэ Iэпыгъуя посынкэм епхыгъэ дэкъигъо бригадэхэм язэхэубытэгъэ гупчэ исистемэ Ioф ешээ. Зэпхуягъо ямыIэу чэц-зымафэм бригадэ 45-мэ дежурствэ ахьы. Фельдшер-мамыку IэзэпI 121-мэ ыкти врачебнэ амбулаторие 25-мэ республикэм Ioф щашэ. 2020-рэ

ильесим мыш фэдэ псеольэ (ФАП-хэр) 25-рэ джыри ашынэу агъенафа. Апэрэ медикэсанитарнэ Iэпыгъум игъэлтэн даклоу, технологиэ пэриххэм адиштэхэрэми хэжьоньгэ ашынным шъольырхэм мэхъанэшхо Ѣыраты. Блэкыгъэ ильесим мыш фэдэ Iэпыгъуя нэбгыре 2617-мэ арагъэхьоты, ахэм ашыщэу 1571-мэ — федэлтийн медицинэ гупчэхэм, нэбгыре 1046-мэ республикэм имединэ организацихэм къацяIэзагъэх.

Адыгэ Республикаем и Лышхъээ ипресс-къулыкъу.

ЯсэнаущыгъэкIЭ зэнэкъохъугъэх

Сэкъатныгъэ зиэ кIэлэцIыкъухэм ятворчествэ къызыщагъэльэгъорэ республике фестивалэу «Шаг навстречу» зыфиорэр джырэблагъэ АР-м и Къэралыгъо филармоние Ѣыкъуагъэх.

Мыр лэпкъ пројектхэу «Демография» ыкти «Десятилетия детства» зыфиохэрэм къадыхэлтыгъаIэу. Республикаем икъялэхэм ыкти ирайонхэм къарыкъыгъэ кIэлэцIыкъуя 43-рэ (ильеси 6-м къыщегъэжьагъаIэу 18-м нэс аныбжь) хэлэжьагь.

Хабзэ зэрэхъугъэу, ильес къэс мы Ioфхъабзэр Адыгэ Республикаем IoфшIэнэмкъэ ыкти социальнэ хэхъонгъэмкъэ и Министерстве зэхещэ. Аш имурадыр — кIэлэцIыкъуяхэм зипсауныгъэ зэшыкъуагъэхэм ятворческе амалхэр

къагъэльэгъонхэр, джыре Ѣыкъялэхэм зыкъыхагъотэныр.

Мы фестивалыр мэфэкI шыпкъэу хэлажьэхэрэм альятэ ыкти яшыпкъэу зыфагъэхъазыры. Аш ишыхъатыгъ Ioфхъабзэр рамыгъажьээ зипсауныгъэ pyч фэхъуягъэ кIэлэцIыкъуяхэм ядуунэеоплыкъэ къызылотыкъхэр Iэпэшьсэхэр къызэрахъылIэгъэ къэгъэльэгъон

гъэшIэгъонэу филармонием къызыззуахыгъээр. Сурэтхэр, дышьэидэхэр, Ѣыгъыжъяхэм, хээдэн шъабэм ахэшыкъыгъэхэ пкъыгъохэр, пхъонтэжье.

(Икъеух я 2-рэ н. ит).

Хъасанэкъо Мурат кІэлэцЫкIу поликлиникэм щыIагъ

Амбулаториехэмрэ поликлиникэхэмрэ непэрэ шапхъэхэм адиштэу зэрэзетырагъэпсыхъэхэрэм иупльэкункэ Урысые политикэ партиеу «Единэ Россилем» пшъерильэу кыфишигъэр ыгъэцакIээ, Урысые Федерацием и Федеральнэ Зэlyukэ и Къэралыгъо Думэ идепутатэу Хъасанэкъо Мурат чъэпьюгъум и 28-м Мыекъопэ къэлэ кІэлэцЫкIу поликлиникэм щыIагъ.

Сабый 33192-мэ ательытэгъэ педиатрическэ участкэ 34-мэ, кІэлэцЫкIу 9624-рэ зычэхэ кІэлэцЫкIу ыгъыпэ 38-мэ, кІэлэдэжкю 16344-рэ зэклуюлэрэ

гүрүт еджэпэ 24-мэ, сабый ибэхэр зыщаигъ Адыгэ республикэ Унэм яфэло-фашихэр Мыекъопэ къэлэ кІэлэцЫкIу поликлиникэм егъэцакIэх.

— Сэ зэрэсшIэрэмкэ, Адыгэ Республиком ипащэхэр зэрэкIэлэуугъэхэм тетэу Урысие Федерацием и Президентэу В. В. Путиным и!эпчIэгъэнэ фонд кыыхэкыгъэ мылькумкэ кІэлэцЫкIу поликлиникэм ипедиатрическэ отделениитумэ 2018-рэ ильэсэм игъекотыгъэу гъэцэкIэжынхэр арашылгаагъ. КІэлэцЫкIухэм медицинэ Іэпы-Іэту ягъэгтотыгъэнимкэ непэ амалэу ѢыIэхэм защиизгъэгъуазэ, нэмыкI подразделенихэм ягъэкIэжынкэ гухэлэу шуими-Иэхэр, ахэм ягъэцэкIэнкэ сишиягъэ къэзгъэхон слъэкыиштмэ зэзгъашэ шионгъуагъ, — Ѣыхигъэунэфыкыгъ ипэублэ пасалъе депутатым.

Къэралыгъо Думэм идепутат клиникэ-диагностический лабораториер, оториноларинголог-

гиемкэ, офтальмологиемкэ, функциональнэ диагностикиемкэ, УЗИ-мкэ кабинетхэр кыпльхъягъэх. Хъасанэкъо Мурат кІэлэцЫкIухэм, ахэм янэ-ятэхэмий адэгушыгъяагъ. Ахэм кызызрауагъэмкэ, хэгъэгум, Урысие политикэ партиеу «Единэ Россилем», тиреспубликэ япащхэм зэдзыэрхажэрэ юфтхабзэхэм яшуагъэхэм медицинэ Іэпы-Іэту ягъаратаирэр ильэс къэсси нахышу мэхъу.

Къэралыгъо Думэм идепутат кІэлэцЫкIу поликлиникэм и!эшхъэтхэм зэлукIэгъу адырилаагъ. Поликлиникэхэм язэтгъэпсыхъянкэ джыри юф зыдашлэн фэе лъэныкьо шхъяаэхэр аш Ѣагъэнэфагъэх.

— КІэлэцЫкIу поликлиникэм иотделенихэу агъэцэкIэжынхэм язытет непэ уегъэрэзэ.

КъАНДОР Анзор.

Урысие Федерацием и Федеральнэ Зэlyukэ и Къэралыгъо Думэ идепутат и!эп-и!этугъу.

ЯснаущыгъэкIэ зэнэкъокъугъэх

(ИкIеух).

зэригъэшIагъ ыкIи ар лъэшэу ыгу зэрэрихырэр кыихгъэшIагъ. Сыхатитукэ брусликэм исурэт хидыкыгъ.

Нэүжким фестивалым иторжественнэ Iахь аублагъ. АР-м юофшIенимкэ ыкIи социалнэ хэхъоногъэмкэ иминистрэу Мырзэ Джанбэч юфтхабзэр кызызэуихызэ, Адыгейм и Лышихъэу Күмпил Мурат ыцэлкэ шуфэс гүшIэхэмкэ за-кыыфигъэзагъ. Сэнаущыгъэу ахэлым осешу кыифишигъ, чанзу зыкагъэльгъэонэу, творческэ гъэхагъэхэр ашынхэу кІэлэцЫкIухэм ар къафэлэйагъ. Зыгасэхэрэ кІэлэгъаджэмэ юофшIэн мыпсынкэ щытху хэльэу зэрагъэцакIэрэ ыкIи ашкIе лъэшэу зэрар-

фэразэр министрэм хигъэунэ-щытху хэльэу зэрагъэцакIэрэ ыкIи ашкIе лъэшэу зэрар-

иэгъу ыкIи къотэгъу зэрафэхуущтыр аш кыгуагъ. Мы кІэлэцЫкIухэм ягухэлъ

чыжъэхэр къадэхъунхэмкэ фестивалым мэхъянэшо зэриэр министрэм игуадзэу Ирина Ширинам кыихгъэшIагъ.

— Ахэм кыныгъохэр зэпачызэ зыфагъэуцужырэ мурадым зэрэфаклохэрэм лъйтэнэгъэ афууегъэшы, — юф аш. — Яспауныгъэ амалхэр зэшчи-куагъэхэм, мы зэнэкъохум кызызэуалэхэхэлээ афэльэхээрэм гүнапкэ и!эп. Творческэ Iэнээсэнэгъэ куо ахэлтыр кынзэуахы.

Концерт программэр едзыгъуущэу зэтэутыгъагъ: орд къэлоныр, музыкальнэ Іэмэ-псымэхэм къарагъэлоныр ыкIи къэшьоныр. Ахэм уасэ афэзышыгъэ жюриим юф ышлагъ.

Республикэ зэнэкъохум орд къэлонимкэ апэрэ чыпIэр кыншудихыгъ КІэлэбий Замрэт

(Тэхъутэмьыкье район). Музыкальнэ Іэмэ-псымэхэмкэ апэрэ хууьгъе Мыекъуапэ Ѣыщ Богдан Одинцовыр. Къэшьонимкэ къа-хэшIагъэр Кошхъэблэ районым къикIыгъэ Езыгу Динар. Нэбгырищэу зиснаущыгъэкIэ къахэшIагъэр джы 2020-рэ ильэсэм шэлгогъум и 4 — 9-м Санкт-Петербург Ѣылэшт Дунэе фестива-лэу «Шаг навстречу» зыфиорэм Адыгейр кыншагъэльэгъошт.

Теклоныгъэ къыдээхыгъэхэм Ѣытхуу тхылхэмрэ шуухафтын лъапIэхэмрэ аратыгъэх. Хэлэжагъэхэу теклоныгъэ къыдээмыхыгъэхэри Ѣытхуу тхылхэмкэ ыкIи нэпээпль шуухафтынхэмкэ агъэгушуагъэх.

ІЭШЫНЭ Сусан.

Сурэтхэр іэшьынэ Аслъан тырихыгъэх.

Этнодиктантыр неущ атхыщт

«Этнографическэ диктант иныр» зыфиорэ Дунэе акцием Адыгэ Республикэри хэлэжьэшт.

Урысие иплощадкэ 5000-мэ ыкIи IэкIыб къэралыгъо 30-мэ ар ашатхыщт. Диктант зытхытхэм утгээ 30-мэ яджэуапхэр къарагъжынхэ фае, ахэм ашыгъэу 10-р къызщыхъугъэ шольырым иэтнографие фэгъэхыгъэшт. Юфтхабзэр зэрэкIоштыр зы сыхат, диктантхэм балли 100-м нэсэу уасэ къафашыщт.

Мыекъуапэ диктантыр зытхынэу площацкэ шхъяаэу

къыщыхъахыгъэр Адыгэ къэралыгъо университетим итхыльеджапл ары. Адыгейм ирайон постэуми этнографическэ акциер зыщыклошт чыпIэхэр ашагъэнэфагъэх.

Диктантхэр ягъэтхыгъэнхэмкэ зэжэшакло агъэнэфагъэхэм апае пэшюргъэшэу Адыгэ къэралыгъо университетим итхыльеджапл семинар Ѣызэхашаагъяагъ. Ар зэрашагъ Адыгэ Республиком лъэпк юфхэм-

кIэ, IэкIыб къэралхэм ашыгъэпсүрэ тильэпкэгъухэм адирялэ зэпхыныгъэхэмкэ ыкIи къэбаржкугъэм иамалхэмкэ и Комитет ипащэ игуадзэу К. Щербаковыр Адыгэ къэралыгъо университетим тарихымрэ адыгэхэм якултурэрэхэлээ икафедрэ идоцентэу А. Цэимрэ. Этнографическэ диктантыр неущ, шэлгогъум и 1-м, сыхатыр 11-м рагъэхъэшт.

(Тикорр.).

«Дунаир нэмийк Йиинэхэмкэ къэслэгъугь!»

Адэбз уз бзаджэм емыутэкыгье унагьо щылэп сомэ сыхэукъонэп кысшоши: иахыла, инэусаса, иныбджэгъуа... А уз щынагъом имашэ узифэкэ, кыкыжыгъуай. Адыгейим ибзыльфыгъэхэу адэбзым кыутэсхыгъэхэм а пэриохур зепачынымкэ онкологическэ движениеу «От сердца к сердцу» зыфиорэм ипащэу Гутэ Фатимэ Ыпилэгъу афэхъу. Ежь ильэси 8-кэ узэклэбэжымэ, адэбз кыхагъэшыгъагь.

Бзильфыгъэ адэбз узхэм яофыгъохэм шхъэихыгъеу къатегущыи апэ зыублагъэр Гутэ Фатим. Гъогу хылъеу кыкыгъэр, цыфым зыэрээзрихъокырэр, ылпэгъо ишкылагъэр, узым икэрыкыу кызэрэтигъэзэжыгъэр, нэмийхэм афэгъэхыгъеу аш гушыгъу тифхэхъу.

«Онкология» узир кызфагъеуцугъэ бзильфыгъэм сэсыгхырыкыгъэ «мэфэ шункхэр» пэкэкинхэу сифаоп. Тэ, Кавказым щапгүйхээ бзильфыгъэхэм, тызэрагъесагъэмкэ укытэр апэ итэгъэшы, нахь тызэрэшыгъ. Ятонэрэ стадиен нэсыгье узир сиёу апэ кызысалом лъэшэу сыштэгъагь. Зекэри мыш щэющи. Нэшум фэдэу тидеми сычэштыгъе е clan айгъеу сышрашшыгъ. Игъорыгъозэ зы кючэ гъэшэгъон кызхэзгэйтэжы, нэмийхэм шыпкъеу зызэптыгъизэгэ. Хэкыпэ зэрэшыиэр кызхурууагь. Арышь, а машэу зэрэфагъэхэм кысцикынхэмкэ джы зэрэсфельякыу сишуагъе ясэгъэкы.

**Фатим, сидым угу
кыгъэкыгъа
бзильфыгъэ куп зэхэн-
щэнэу?**

Шьюша, нахьыбэрэмкэ цыфэу адэбзир кыззэузыхэрээр ежь ышхъе нахьи нэмийхэм афэгумэкыхэрэр ары. Етлани палатэм уиль зыхыкы, узерафгумэкырэм нахьыбэжъеу хэхъо. Щылх цыфхэр зызекоцлаушафэу, зыми дэгүшүнхэу фэмьехэр. Ау нахьыбэр зэфитеожьхэу, зэлукэхэу аублэ. Сымаджэ хъогъе цыфым ишынгъэ зэтэутыгъе мэхъу: «ыпэккэ» ыкы «ылжкэ». Пстэури еуцолешурэп, щынэм зылекеубытэ, депрессиен зэльштэ. Сыдигъуи садеэнэу сифеягь. Ильэси 8-м кыкыц бэ зээгэшлагъэр къафэслотэшшунэу.

Зы мафэ горэм онкологическэ диспансерым профилактикэмкэ кабинетым ипащэу Ольга Неткачевам седжэнэу ыкы бзильфыгъэхэу адэбз уз зиэхэм якуп зэхэсшэнэу кысилуагь. Апэ тэлкү сикыяизэкэлүагь. Сыдэу щитми, «равному консутированию» зыфиорэм зыщыфырагъаджэхэр семинарим Москва сагъэкыагь. Сыкызэкложым иофшэним сифежьагь. Кыспэблагъэу Лъэустэндже Фатимэ гъусэ кысфехъу, зэхэтгэгъе купым джы нэбгырэ 50 хэт хъогъе. Ахэм яшхъэгъусэхэм, якэлэцыкхэм, янагьо гушыгъу тафхэхъу.

**— Адэбз уз зиэ
бзильфыгъэхэр И-
ыпилэгъу зыщи-
зэфэхъужхэрэ
движениеу «От
сердца к сердцу»
зыфиорэм проек-
т гъэнэфагъэхэр илэх.
Ахэм ягугъу къэн-
шыгъэм дэгъугъэ.**

Проектэу «Школа пациента» зыфиорэм ишлүагъэкэ узым икъэбар игъэкотыгъеу, узэрэзэлзэжыщхэ шылхэр зэрэглэшхэр. Психологым гушыгъэ зэрэшшыфхэхэрэм даклоу, юристхэм, врач зэфэшхъафхэм, медик-санитарнэ экспертизэм ыкы страхованием и системе ялтыкхэм алотэгъаклэх.

Проектэу «Мое преображение» зыфиорэри ти. Химию терапиен ыруж бзильфыгъэхэм ашхъацекы, напцэхэр, нэбзыцхэр атетэхъу. Аш лъэшэу тэукытыхъх. Джа кынтыгъохэм апшүеуклонхэм пае паюхэр афэтэхдэх, ильэситу хуугъеу «салон красоты» зыфиохэрэм ашынхэм, фотостудиен зээгэшныгъе адэтшыгъеу нахь пыутэу фэло-фашэхэр кытфагъэцаклэх. Москва сышыгье щызэхэсхынэу хуугъе «перманентный татуаж» зыфалорэр адэбз уз зиэхэм ашы хүнэу. Сыкызэрэкложъеу джар зэптигъэфагь. Етлани фотосессиехэр зэхэтэшх. Джы сзыкхэхъопсыхэрэм ашын ти-сурэтхэгъэхэм якъэгъэльэгъон. Мыекуюап щызэхэтшэнэу.

— Фатим, мы гъэмафэу

**Куагъэм Адыгэ Республики и Къэралыгъо Совет — Хасэм изэхэс-
гъохэм ашын укыи-
гүүшэйн амал уиагъ.
Сид йофыгъоха аш кы-
щын Иэтгэгъэхэр?**

Адэбз уз зиэ бзильфыгъэхэм апрапшэу психологым илэпилэгъу яшкылагь. Уахтэу илэм елтыгъеу, ылкэ хэмэлтэу а фэло-фашээр тикуп хэтхэм къафегъэцаклэх Наталья Калугинам. 2018-рэ ильэсийм ишишхъэу мазэ кыншэхэжьагъеу сыхьати 110-м ехъу иофышагъ, нэбгырэ 31-мэ тренинг

12 афызэхищагь. Аш щышэу 6-р районхэм ашыктуагь. Наталье волонтер иофшэнэу зэрихъэрэ пае ылкэ кыратынэу депутатхэм зафэзгэзагь. Зы психологи тфэмакл, джыри нэбгыртлу нэмийнэми тишиклагь.

Джащ фэдэу сипсалье кыышысугауягъэхэм ашын онкодиспансерым игъунэгъо щызэнэгъэм хэзэгъэгъозэжыхэрэ пкыгъохэр зыщащэрэ аптекэ, шхаплэ кыышэзэхъигъэнхэр. Иэзэнэм ыуж псаунигъэр нахь дэй хьоу мэхъу, аш ишкылагъэх прессо-аппаратхэр, лимфодренажнэ массажыр, физкультурэр, есныр.

**— Медицинэ органи-
зациен ашынхэр
Иэтгэгъу кыши-
зэфэхъу?**

Кыххэзгэшымэ сышоигъу — сэкъатныгъэ зериэр къэушуихъатыгъэнымкэ медик-санитарнэ экспертизэм ибюро йофыр зэрэзэшүихъирэр сугу рехъ. Социальнэ страхованиеи мэдээлэхэд тара-гэблэгэ. Икыгъе ильэсийм аш илофышэхэм тишоигыногъэхэу ятхылтэгъэхэр кыншахалтыгъэх, мы ильэсийм къытфашагъэхэ кеушхъафыкыгъэ бъэхэлтэхъэхэм язитет дээгү дэд. Тикуп хэтхэу сэкъатныгъэ зиэхэм цэхэм зышялэхэрэ поликлиникэм ылкэ хэмийлэу кыншялазэх.

Медик закъохэр арэп зишигъэ кытээзгэхъэхэрэр. Ремиссиен бзильфыгъэхэу хэтхэм ашынхэрээр кыншахалтыгъэхэрээр язитет дээгү дэд. Тикуп хэтхэу сэкъатныгъэ зиэхэм цэхэм зышялэхэрэ поликлиникэм ылкэ хэмийлэу кыншялазэх.

ылкэ бэкэ нахь пыутэу алахы. Психологым зыщыгъудгъакхэрэ кабинетыр сэкъатныгъэ зиэхэм я Урысые обществэ иотделение итхаматэу Агыржыэнэкъо Симхан кытитыгъ. Кабинетым нэмийкэ спектаклэхэм, концертхэм ябилетхэр ылкэ хэмийльэу аш кытитыхъ. Дунаим цыфышихъэр щэпсэх.

**— Ары, Ѣынэгъэм
бээ м уащырихылыгъэт.
Гъогу хылъэм икъини-
гъохэр зэптигъи-
фэхэ
ушигъэ кыххэнэгъэ
хуугъэ-шагъэ горэ
кытфэнтэжъына?**

Фотосессиен зыфдэгъэхъа-
зырээ, бзильфыгъэхэм ашын
горэ шхъац зэрэтемтэтижъэу
сурэт зытирихынэу шхъатехъор
кызытиридэгъ. Ар лыхуу-
нигъэу плътигэнэу щыт! Шып-
къэу къэсэо: джащ нахь бзиль-
фыгъэ дахэ сльэгъугъэп! Сы-
маджа, мысымаджа — бзиль-
фыгъэ пэпч дэхэнэу фай.

Кыххэзгэшымэ ошэ-дэмышигъэу сзызрихылтэгъэ жалымагъэм сильэшнигъ. Зэшхъэгъусэ горхэм язэдэгүшэгъэ шхъатехъор сыйфхуу, ишьуз сымаджэ иллэ кырилоу: «Сыда джы ар кыз-
кылгэфэтщэфхыжыщтыр?» Ар зы. Бэ кысэулчырэп «Ахьщэ кы-
уамыт нэмийнэ сидкэ а купыр
уишиклагъа?» алошь.

Щызэнэгъэр — товар — ахь-
щэ хъожынэп. Ар кызыбу-
рыорэр сымаджэ узыхыкэ ары. Тибзильфыгъэ сымаджэхэр гъунджэм щызэллэхъэу зыг-
шохэкэ, сугу кыншаджэлтэхъор
фэдэу мэхъу.

**— Фатим, о пишхъэ
кытфэдгээжъынэ, уз-
сымаджэн ыууж уиши-
иэнэгъэ сидэуцтэу зэ-
хъохыгъа?**

Дунаим нэмийкынэхэмкэ сеплэгъ. Жуагъохэр зэрэс уашьом, тигъэ къокыпэри къохьапэри сльэгъунхэм афэш нахьыбэрэ сшхъе лъагэу сэты хуугъе. Мафэ пэпч шуагъэ кыххэу, чэфэу зэрэзгэхъэштэхъор сыйпиль. Сычынхынэу сыйгъольхыжыкэ, сымакэ то непэ дэгъоу сшагъэр зэсэгъэ-
фэхъы, гъогу занкээм неущ сыйтирищэнэу Тхэм сельзу. Мары эсэхэхэу ахьщэхэхэрээр язитет дээгү дэд. Тикуп хэтхэу сэкъатныгъэ зиэхэм цэхэм зышялэхэрэ поликлиникэм ылкэ хэмийлэу кыншялазэх.

**— Тхъаугъэлэсэу гуи-
зэфэхъу
укихыгъэхъэхъ
иэтгэгъэхъ.
Тхъэм зэклэми
псаунигъэ кытф-
тэшьинэ Сусан.**

Къоджэ анахъыжъэм ашыщ

Мы ильэсүм ичъепыогу мазэ куаджэу Гъобэкъуае загъэпсыгъэр ильэс 1526-рэ зэрэхъугъэр къоджэдэсхэм игъеклотовыгъэу хагъэунэфыкыгъ. Мэфэкл юфтхъабзэр культурэм и Унэ щыкъуа.

Лухагъум орэд мэкъэмэ дахэр къышылоу, мамырныгъэ псэуклэм фэбьятэхэрэ бира-кыщэу пыльгагъэхэм, къэгэгээ зэфэшъхаяхэу къошинмэ арысхэм гур къыдащаещтыгъ.

Къоджэдэсхэм ямэфэкл къа-дагошинау гүнэгъу псэуплэхэм къарыкыгъэхэу цыфыбэ къекло-лэгъагь, ордэйлохэр, къэшъуа-клохэр щылагъэх. Культурэм и Унэ икъешъокло купэу «Къуаджэм инэфыльэхэр» («Зори аула») зыфилорэм пчыхъэз-хахъэр къызэуихыгъ. Аш ыуж зыкъыригъэнагъэп ордэйло купэу «Лашынэ».

Юфтхъабзэм къеблэгъагъэхэм Гъобэкъое къоджэ псэуплэм ипащэу Теуцожь Бисльян мэ-фэкыимкэ къафегушуауль ыкыл зигъэхъягъэхэмкэ къаэшыгъэх-хэм щытху тхыльхэр аритыгъэх.

Гушылэр фагъэшьошагь ильэс пчагъагъэрэ къелцыкъухэм ягъэ-саныгъэ-псуныгъэ фэлэгъагъу, апэу чылэм ыныбжь хагъэунэ-фыкы зэхъум зиахъышу хэ-зышыгъягъэу Стлашыу Майор. Ильэс 1526-м къыклоу Гъобэ-къуае щылэнгъэ гьогоу къыклю-гъэм къелкэу аш щигъэгъозагъэх. Сыд фэдиз къинигъо къудажэм зэпичигъэми, адигагъэр, шхъэ-къэфенгъэр, лыгъэр чинагъэх-хэп. Лэшлэгъу чыжъэхэм къа-щегъэжъагъэу гукэгъуныгъэр,

зэдэлжыныр, къини хъяри зэдэлэтигъэнхэр шэнышу дахэу къаэнагъэх. Ахэр мыкъодижъ-хэу джы къыткэхъухъэрэ лэ-уухэм зэралъагъэлэсийн

фаер аш хигъэунэфыкыгъ. Республиком икъуаджэхэм анахъякъуа Гъобэкъуае итарихъ чыжъэ джы нахь игъеклотовыгъэу шуущыгъэгъозон.

Гъобэкъуае итемир лъэнэ-къокло йашхъэу щытыгъэмрэ (Пышшэ псыхъожъым дэжэ) — 1982-рэ ильэсүм, ятлонэрэ

йашхъэу къыблэ лъэнэкъомкэ гъэзагъэу, Пышшэ исэмэгубгу-кэ (Хъаджэм икъуаджэ дэжэ) илагъэмрэ 1897-рэ ильэсүм затыхэм къызэрэнэфагъэмкэ, 453-рэ ильэсүм мы чыплэм къоджэ цыклоу Джомэтые щы-сыгь. Кавказ заор къежэенным ыпэкэ миш Тхъаркъохъо хъа-блэхэмрэ Хъаджэм икъуаджэрэ къыхэтихъажыгъагъэх. Еланэ Кавказ заор къызежъэм, гупсэ-фыпэл амыгъоты зэхъум, Тэтэр хъаблэхэмрэ йашынэ хъаб-

лэхэмрэ къуаджэм къыхэхажыгъагъэх. Джащ тетэу къоджэ цыклюитфэу зэхэсэнхэу ху-гъагъэ. Непэрэ мафэм ахэм «хъаблэкэ» яджэх. Джы Гъобэ-къуае анахъ къоджэшкоу, дахэу, лэжъаклоу районым итмэ зыкэ ашыщ.

Мэфэклир къыддагошинау къеблэгъагъэх зэльашшэрэ орэ-дылоу Къайтмэс Рэмэзанэрэ бэмышшэрэ сценэм къытхэуэу рильтэгъагъэми, иорэд къэуа-къэлэсэ пынкэлэу зэльашшэгъэ

Лъэпцэрышэ Анваррэ. Ахэм лъэшшэу пчыхъэзэхахъэр къагъэ-чэфыгъ, яордхэм ягуалэу цыфхэр къадэшьуагъэх, сценэм текъыжхэ зыхыкэлэгъэштыгъэх.

Гъобэкъуае культурэм и Унэ къышызэуахыгъэ къээльэгъон-хэм цыфхэр яплынхэ амал ялагъ. Іэмэ-псымэ зэфэшъхаяхфэу сабыймэ ашыгъэхэм, къуаджэм икъулыкъушэ цэ-рыломэ ягъехъагъэхэм, лъэп-къым хъалэлэу фэлажъэхэрэм, спортым, культурэм, чыгулэжъ-хэм яхылэгъэхэу бэ культурэм и Унэ иофишишэ куп къыгъэхъа-зырыгъэр ыкыл лъэгъупхъэу зэргийгэу.

Пчыхъэзэхахъэр лъигъэктэгъ «Чэшдэсүм». Ар къэзигъэ-хъазырыгъэр нэжь-үжжхэм ясоциалнэ фэл-фашлэхэр афээгъэцэлээрэ купэу къоджэ псэуплэм юф щызашшэрэм хэт-хэр ари. Чэшдэсүм тильэпкъ мыхъамелэу щызэрахъагъэр бэ, къэбархэр къалотэжъигъэх.

Гъобэкъуае культурэм и Унэ иофишишэхэм къагъэхъазырыгъэ пчыхъэзэхахъэр адыгэ джэгукэ зэфашыжъыгъ.

**ТХЪАРКЪОХЬО
Дарет.**

Культурэм и Унэ ипащ.

Сакъыныгъэ къызхэжъугъаф, шапхъэхэр жъугъэцак! Эх!

Шэклоум и 4-р, лъэпъ зыкъыныгъэм и Мафэ, къеблагъэ. Аш фэгъэхъыгъэ юфтхъэбзэ зэфэшъхъафхэр Адыгэ Республиком щызэхъащэштых. Ахэм, къелцыкъухэм къащегъэжъагъэу нэжь-үжжхэм анэсүжъэу цыфыбэ ашызэхъащт.

Шъузэгүцэфа-гъэм шъуфэ-сакъ

Гушылэр пае, мэфэкл юфтхъабзэхэм шъуа-хъягъэу ямышыкъэу зызигъэпсыре цыф шъуапэ къифагъэмэ ыкыл шъуегүцэфагъэмэ, шъуфэсакъын фае. Анахъэу шъунаалэ зытэ-тынхэ фаехэр ильэсүм иуахътэ имыфшьуашу щыгъын бэу зыщигъхэр, чомоданышко е йаль-мэкъ ин зыгъигъэр арих.

Гуцафэ шъозыгъэшыгъэм шъор-шъорэу шъуемыкъуал, къэшъумыгъэу, ари пакошъ, чыжъэу шъукэлтырьык, ау правэхъумэлэ органхэм макъэ яжкугъэу. Амал илэм, нэмыкхэм къаэзигъэшын горэ къыхэфагъэмэ, ыцэ зыгорэм къыриуагъэу щитмэ, шъуу ишъуубыт.

Джащ фэдэу шъуимынэосэ пкыньо, йальмэкъ е чомодан шъуапэ къифагъэмэ, благъэу шъуемыкъуал, къэшъумышт, зэкюцышумых, ау нэпльэгъум ишъумыгъэкл. Правэхъумэлэ органхэр къэлфэхэклэ зыпакъын шъунаалэ тежу-гъэтэйн фае. Зыгорэклэ шъуимынэосэ цыф къышууитынэу юуагъэми, къышуумых.

Къэуагъэмэ...

Теракт къэхъугъэу, къагъеу-гъэм узчэлт унэр къызэхигъеу-гъэмэ, пстэумэ апэу шъобж къышуутырищагъэмэ зыщижку-гъэтэйз. Зыгорэ ыгъэфыкъуа-гъэмэ е къагъеуагъэм зэхигъеу-гъэмэ ачилэх ухуугъэмэ, орээрэ укычэлжыкъынэу уфежье хууцтэп. Шъобжышко къышуутырищагъэмэ, амалэ ѿшылэм-кэ зыжугъэласэу, нэмыкхэм ыпилэгъэ яшутымэ нахышу.

Телефон шъуыгъэмэ, номерэу «112»-мкэ шъутеон фае. Аш фэдэ амал ѿшылэмэ, къэгъэнэжъаклохэм е нэмыкхэм шъукызэхахынэу макъэ зэрэ-

жъугъэуцэштэйн шъупыль. Къыз-щюгъэ чыпэлэр къэшъубынэнэу амал шъуилэмэ, ар нахь тэрээз. Террористхэм джыри къагъэон зэрэлжээцэштэйр е къэгъахэм ыпкъ къиклэу джыри ышъхъа-гъэхээ зыгорэ къеохынм ишынагъо зэрэшьиэр зыщижъумыгъэгъупш.

Машло къэхъугъэмэ...

Теракт ыпкъ къиклэу ма-шом зыкъиштэу бэрэ къэхъахы. Джащигъум пстэумэ апэу зы-ууфэн е уетысэхын, амалэ ѿшылэмэ а чыплэм укычэлжыкъын эм улын фае. Шъуыгъын

жъугъэуцэштэйн шынэгъакээ зиэ горэ къызэшьщэклын амал ѿшылэмэ, ар хэхынээлээ дээвүү. Унэ къоцым шъуитмэ, пчыхъэзэхахъэр къагъэхъа-зыщижъумыгъээмэ, къэгъэнэ-жъаклохэм макъэ зэржкугъэу-щтэйм шъупыльн фае.

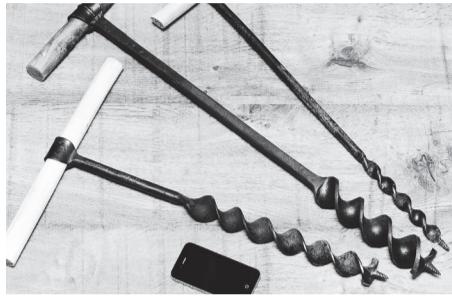
Гухэклими, мыш фэдэ чыплэм цыфыр зэрэзеклорэм елтытыгъэр бэ.

Тхъамыкъагъуо къэхъугъэр дэбгээзжынным нахьэу ар къэмыхъуным улын эм улын эм улын фае. Шъуыгъын

Адыгэ къэцуакъэхэр

Балка – бгыкъу
Бок, сторона – бгыу, къэлъэнкъу
Бурав – бырыу

Веранда открытая узкая с подпорками – лъэгүц
Вертушка – пхъэтэуант
Винт – джамбырыу
Головка бурава – бырыушъхъ
Дверная ручка – пчъэкъопс
Дверной косяк – пчъаблэ
Дверной крючок, шпингалет – пчъэшъудаз
Дверь – пчъэ
Деревянная бабка (большой деревянный молот, предназначенный для трамбовки, забивания свай и вбивания клина) – умэ
Деревянная коробка – пчъакъо (пчъэр зыдагъэуцор пхъэмбгъу зэхэп-цэгъэ плэмый)

Домкрат – бэмб

Замок навесной – лункыбзэ къэб, пчъэуль
Инструмент – йэмэ-псым
Карниз – пхъешъхъакъэ
Клей – щхэпс
Колун – ощи
Кончик бурава – бырыуп
Крыльцо – пчъэул
Лезвие топора – ощицэ
Молоток – уатэ
Обух – оштыку
Оконное стекло – пынджыр, шхъяныгъупчъэ апч

Опилки – пхъэпыхаф
Отвертка – джамбырыу гъаз
Плуг – пхъэлаш
Порог – пчъэшъхъау
Постройка – псэуаль, бгыагъэ
Потолок – клашъу
Притолока – пчъашъхъэ (пчъэблитгум ашъхъагъ пхъэу тепцаагъэр)
Проушина – ощицэ
Пружина, рессора – бзэ
Рашпиль – пхъахъу (пхъэм зэрхъохэр гъучи пхъаш), гъучахъу
Решетка – гъучи хъагъ
Рубанок – пхъэпс

Рукоятка бурава – бырыук
Рычаг – пхъэщепс, бэмб

Связка, низка – блэр
Ставня – къэбэкъ
Станок для пряжи – пхъаш
Стекольщик – пынджырхалъх, апчхалъх
Стена – блыны, дэпк
Стена, отделяющая комнату от комнаты – гутл
Строительный материал – псэ-ольпх
Стропило – пхъэцу

Торопище – ощицэ, обзэгъук
Цепочка – блэрыпс
Часть открытой веранды дома – блынкы (щагумкэ унэ блынны къешылгээ лъэгүц)
Шило – дыды
Шпилька – пхъэун
Шуруп – джамбырыу

Хырхыхъэхэр

Ахырэр – хы, зэпахырэр – блы.
(Шъхъаныгъупчъ).
Лъакъо зыкъемыт лъэмидж.
(Клашъу).
Мэкю зэпыт, хъальбэкъу щиз ыкъурэп.
(Пчъэ).
Непи нычэпи макъо, унапэ щиз ыкъурэп.
(Пчъэ).
Тиунэкъыб нысакъе къот.
(Киэсэн).
Тиунэпчъэу хъэ къэрэ цыкъу лус, цакъэрэп, хъакъурэп, унэм цыиф ригъахъэрэп.
(Лункыбзэ).
Тятае ефы, тянэ еи.
(Унэ).
Ыкъе кыбым дэт, ышхъе гъурбым ис, ыкъе бгъэкъерахъомэ унэм учъехъашт.
(Лункыбзэу).

Гущыгъэхэр

Бадзэм умэкъе ео.
Гъукъем иашэр ладэрэ уатэрэ.
Джэхашъор ищэджэгъуакъу.
Къоджэпцир хафэмэ, ябгыку зэпэчы.
Кыщ ощицчъе.
Къэшыгъо бэш, кэшъо мышыгъ.
Лъэпшт иуатэ хъильэ.
О ухъалымз, сэ сүум.
Ощицкъем хъэр рөгъэбзэ.
Ошым зеэтыфэ пхъэм зегъэпсэфы.
Пшынэм нэси пчъаблэр ыубытыг.
Шхэрэм къэбгыку ыльэгъурэп.
Шъуашэр къамыщынч, пхъашэр ощицкъинч.
Шъузбэм дышъэр ипчъаблэми сэдакъэ тифэ.

Лъэпкъхэм язэгурыгоныгъэ гъэптигъэным фэгорышэ

Урысые тофтухъабзэу «Большой этнографический диктант» зыфиорэр шэкъогъум и 1-м сыхъатыр 11-м Адыгеим щатхыщт. Мы тофтухъабзэр лъэпкъ зыкъыныгъэм и Мафэ ипэгъок!. Мыгъэ я 4-рэу ар Урысые щыкъошт.

Гъэсэнгъэу илэм, динэу ылэжкырэм, исэнэхъат, игражданствэ ямылтыгъэуэй урысыйзэр зышээрэ пстэуми амал яи мы тофтухъабзэм хэлэжъэнэу.

Иофтухъабзэм изэхэшакъох лъэпкъ тофтухъемкъе Федеральнэ Агентствэр, Удмурт Республиктэм лъэпкъ политикэмкъе и Министерствэ. Тиреспубликэе мы тофтухъабзэм къещакъо фэхъугъех лъэпкъ

тофтухъемкъе, илэхъ къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адьярэл зэпхыныгъэхъэмкъе ыкъи къебар жыгъэм иамалхэмкъе Комитетырэ АР-м гъэсэнгъэмрэ шэнгъээрэ и Министерствэрэ.

Тихэгъэгу щыпсэухэрэ лъэпкъхэм яхылгээгъэу цыфхэм ашэрэр къызынгъэльээвчт диктантын упчэ 30 хэтыщт. Якъини гъэкъе зэфэдэу гъэцкъеинхэр

тофтухъабзэм хэлажъэхэрэм къаратыщтых. Ахэр лахытлоу гошыгъэштых — федеральнэ ыкъи региональнэ упчэхэр. Тест шыкъэм тетэу атхыщт диктантыр такъик 45-къе бгъэцэкъен фае. Баллэу зэкъэмкъи къэпхыын пльэкъыщтыр 100.

Ушхъягъу гъэнэфайхэм къаахъкыкъе зишэнгъэ а площацхэм ашызымы-ушэтышьущхэм сайтэу www.miretno.ru

онлайн-тестированиер шэкъогъум и 1 — 4-хэм щакъун алъэ-къыщт. Мы сайт дэдэм тэгээгээзэм и 12-м къыщгээжъягъэу шхъадж иофшагъэ икъеуххэр ригъотэштых.

Шъолтыр площадкэм икураторыр Адыгэ къэралыгъо университэтим адыгэ филологиэмрэ культурэмрэкъе ифакультэт. Кураторыр та-рихъ шэнгъэхэмкъе кандидатэу Цэй Зарем. Шъуашэр къэбарыр телефонэу **8(8772) 52-46-91-м** шъутеомэ зэжъугъэшэн шъульэкъыщт.

Иофтухъабзэр Адыгэ къэралыгъо университэтим инаучнэ тхыльеджаплэ щыкъошт.

ІШШЫНЭ Сусан.

Дзэм клоштхэм я Мафэ хагъэунэфыкыгъ

Мыекъопэ гарнизоным ия 227-рэ артиллериискэ бригадэ патриотическэ тофхъабзэу «Дзэм клоштхэм я Маф» зыфиорэр щыкуагъ.

«Уяшыгъе Клачайхэм кулыкъур ашыхыгъеный, Хэгэгүм ишхъафитныгъе къэухумэгъенир хуульфыгъе, гражданин ыкыл патриот пэпчье ишшээриль шхъял. Гъогу псынкэл шукъщыр, къинигъохэри зэпышьучыщых. Ау ахэм шушишэн зеклиякъэхэр нахь апсхъащых,

пытахъе къышухалхъащ. Шуумурадхэр къижудэхъунхэмкэ дээ еджаплэм ишшуагъе къышокышт», — къыуагъ Мыекъопэ къэлэ администрации ишац игуадзэ Юрий Томчак ныбжыкъэхэм закынфигъацээ.

Нэужым джырэ зэо техникэм,

иашхэм якъэгъэльгъон нэуаса зыфашын, дээ кашэр ашхын амал ялагъ къээрэугоицхэм.

Къыблэ оперативнэ таможнэм икинологическе кулыкъу къэгъэльгъон гъэшэгъонуу къыгъэхъазырыгъэм еплынхэ амал щылагъ. Тофхъабзэм къыдыхэлъягъеу ныбжыкъэ движениеу «Юнармия» зыфиорэм исатырхэм аххэхэрэ кэлэеджакохэм афэгушуагъэх.

Культурнэ программэр Адыгэ Республиком ыкыл къалэу Мыекъупэ итвортческе купхэм къыгъэхъазырыгъе концертим къыгъэлэрэклагъ.

Шыгу къэдъякъыжын, чыртыгъум и 1-м бжыхъэ дээ дэштигъор аублагъ. УФ-м ухумынмкэ и Министерствэ инашьокэ Адыгейим иныбжыкъэ 610-мэ кулыкъур ахышт, хазэ зэрхъугъеу, ахэр чынпэ зэфшъхъафхэм ашэцтых, нэбгырэ 325-р Къыблэ дээ округым аякъошт.

(Тикорр.).

Яшьэрыль агъэцэктагъ

Адыгэ Республиком и Мыекъопэ район пчэниншэм икъэхъыжын ыкылац хэшикыгъе гъомылапхъэхэм якъыдэгъэкын афэгъэзэгъэшт щэсатыши А комплексиу щашырэр электросетьхэм япхыгъэнимкэ ишикъизгъэ Тофхъабзэхэр зэкизэргъэцэктагъэхэр къеты «Россети Кубань» зыфиорэм и Адыгэ къутамз.

Пшъэдэкъыжыу ыхырэмкэ гүнепкэ гъэнэфагъе зиэ обществэу «Мирный-Адыгея» зыфиорэм инвестиционнэ проект къызэригъэнафэу, мы комплексир ыкыл пчэниншэм хэшыкъыгъэхэм гъомылапхъэхэм якъыдэгъэкын фытегъэпсыхъягъе завод цыкыл ашых. Псэуальхэр зыщагъэпсырэр поселкэу Трехречнэр ары. Шыльтыримкэ мы инвестиционнэ проектим мэхъяншхо илэу республикэм ишацхэм альятаагъ.

Продукциие шхъялхэхэу пчэниншэм хэшыкъыгъэхэр ыкыл адигэ къуаер предприятием къидигъэкъыщых. Аш фэш щабэ къэзытыре заанненскэ пчэн лъяпкэ 1500-рэ къацэхъанэу республикэм зээзгынгъе адишыагъ. Шэкъогъум аперэ купыр къафащэнэу ежэх.

Мы предприятием электричествою ешэлэгъэним ыкыл ар аш епхыгъэним фытегъэпсыхъягъе тофхъабзэхэр охтэ кэлким зетхъагъэх, тэ талъяныкъокэ къыттефэрэ постэури зэшшотхъагъ, — къыуагъ Адыгэ электрическе сельхэм япашэ илэпшэгъо Джанхъот Нурдин. (Тикорр.).

Тофхъабзэм хэлажъэх

Адыгейим икъэралыгъо автоинспекторхэм социальнэ тофхъабзэу «Однозначно» зыфиорэм къыхагъэлажъэх водительхэу общественнэ транспортыр зезыфэхэрэр.

Общественнэ транспортим илажъекэ гъогу хуульгэ-шагъэхэр къэмгъэхъугъенхэм фэш маршрутнэ таксихэр зезыфэхэрэм пешорыгъеши зэдэгүүштэгъухэр адашыгъэх, шапхъэхэр агу къягъэхъыгъэх.

Маршруткэ клоцым цыфхэр зэрэшьзеклонхэ фаер къизынтыгъэр тхаплэхэр инспекторхэм тырагъэпкагъэх.

Тофхъабзэм изэхэцакохэм анахъеу анаэ зытырарагъэдзагъэхэм ашыц эшьуацуру рулым лумытыхъанхэр ыкыл лъашэу лъэрэрикохэм афэсакъынхэр.

Социальнэ тофхъабзэу «Однозначно» зыфиорэм дырагъаштээ, маршрутнэ таксихэр яводительхэм нэпэеплъ сурэтхэр зытырарагъэхъыгъэх.

Хэбзэштухэр клоштхэм

Цыиф лъэпкэ пэпчье унэгъо хэбзээзэхэтыкъэхэр илэх. Ахэр лэшшэгъухэм зэлэпахыжхээзэ, тинахыжхэм къаклэхъухъэрэ лэужхэм анагъесыжых.

Программэу «Толерантность — жить в мире с собой и другими» зыфиорэм къыдыхэлъягъеу чыртыгъум и 23-м Гавердовскэ къоджэ тхыльеджэ-пэл-къутамэу N 10-м кэлэеджакохэм алае тофхъабзэ щыкуагъ. А зэлукэгъу сыхыатыр «Къэралыгъо зэфшъхъафхэм янэгъо клоц шэн-хэхэтыкъэхэм» афэгъэхъыгъагъ.

Тхыльеджаплэм иофишиэхэу Наталья Алексеевамэр Тамара Ковалевамэр цыфым ишынэньгъэкэ унагъом мэхъянэу, уасэу илэм, зэлахыл-гупсэхэр зэфэзыщхэрэ хабзэхэр шлоки имылэу зэрэгэцэлэнхэ фаем къафы-

тегуущыагъэх. Джаш фэдэу илэхийг къэралыгъохэм ашызэрхэхэрэ унэгъо шэн-хабзэхэми нэуаса ныбжыкъэхэр афашыгъэх.

А зэхэтыкъэ-зекуакъэхэм цыфхэм шулъэгъу, лытэнэгъэ, цыхъе, уасэ афешшынным тыфаплу, тызэдээлпэлэжынным тыфагъас. А зэпстэури щынэныгъэм анах щышхъацэх.

ИШШЫНЭ Сусан.

Илэнатэ къызфигъэфедагъ

Бзэдэжэшигъэ зезыхъагъэхэм пшъэдэкъыжьс ягъэхъыгъэнимкэ федеральне кулыкъум и Гъэлорышилэу Адыгэ Республиком Ѣылээн епхыгъэ хъапсэу N 1-м илацэу Тоф зышиштагъэм ахыц къуалхъэ къызэралыгъэхэм фэшигъэмсэ.

Следствиим ыкыл хыкумым зэрэгэунэфыгъэмкэ, 2018-рэ ильэсийм къыдэгъэкъынным ылъэнэйкъокэ хъапсым епхыгъэу тоф зышиштагъэ унэе предпринимателым зыкыригъээгъунэным фэшмар хъапсым ишац авомобилэу «Нивэр» ыкыл сомэ мин 270-м ехуу зыосэ мебелыр къуалхъэу ритыгъэх.

Аш нэмийкъэ лажъэ зиэм къэралыгъо контрактыр ыгъэцакъээ илэнатэ къызфигъэфеди, предпринимателым иахьшэкэ оборудованиеу хъапсым ишкыгъэштэр къыщэфыгъ.

Хыкумым иуашьокъэ лажъэ зиэм ильэс 7-рэ мэзи 6-рэ хъапс ыкыл ильэс 7-кэ илэнатэ тоф зышиштагъэр тиралхъагъ.

МэфэкI мафэхэм почтэхэм Тоф зэрашшт шыкъэр

Федеральне почтэ зэхьынныгъэм Адыгэ Республикомкэ и Гъэлорышилэе макъэ къегъэу мэфэкI мафэхэм (2019-рэ ильэсийм шэкъогъум и 3-мрэ и 4-мрэ) Адыгэ Республиком и почтэхэм тоф зэрашшт шыкъэмкэ:

— 2019-рэ ильэсийм шэкъогъум и 3-р Мыекъупэ ипочтэ къутамэхэмкэ зыгъэпсэфыгъо мэфэшт;

— 2019-рэ ильэсийм шэкъогъум и 4-р Адыгэ Республиком и почтэ пстэухэмкэ мэфэкI зыгъэпсэфыгъо мэфэшт.

МэфэкI мафэхэм почтэхэм тоф зэрашшт шыкъэр яинформационнэ пхъэмбүхэм арьжыгъуотшт.

Федеральне почтэ зэхьынныгъэм Адыгэ Республикомкэ и Гъэлорышилэе — федеральне къэралыгъо унитарнэ предприятие «Почта России» икуутам

Тел. 8 8772 52-57-87

Искусствэр — тибаинигъ

Адыгейм орэд къыфало

Тхаклоу Жэнэ Къырымызэ, композиторэй Тхьабысымэ Умарэ яюбилейхэм афэгъэхыгъээ орэдхэр зэхахьем щагъэжынчыгъэх. Урысыем, Адыгейм язаш.

служеннэ артисткэу Баджэ Дзэхъянэ, Адыгэ Республикаим инарднэ артисткэу Нэгъой Маринэ Тхьабысымэ Умарэ, Тыкъо Къеплъан яорэдхэр къала-

Адыгэ Республикаим и Къэралыгъо филармоние «Орэд къало, си Адыгей» зыфиорэ пчыхъэзэхахьэр гъашэгъонэу щыкуагъ.

Чеслав Адыгэ хэкум фэгъэхыгъэу ыусыгъэмкэ пчыхъэзэхахьэр аухыгъ. Зэклэ концертим хэлэжэгъэ артистхэм а орэдир къызыдауагъ.

Композиторэй Нэхэе Аслын иоперэ къыхэхыгъэу Нэгъой Маринэ къылуагъэр, Хъупэ Муратэ ипроизведенеихэм ащищхэр, Мещбэшэ Исхъяк игущыгъэхэм атхыгъэхэ орэдхэр, Сиху Рэмэзанэ ыусыгъэхэр, нэмыкхэри искусствэр зышлгъашэгъонхэм зэхахьгъэх.

Къумпыл Къадырбэч игущыгъэхэм атхыгъэу Андзэрэкъо

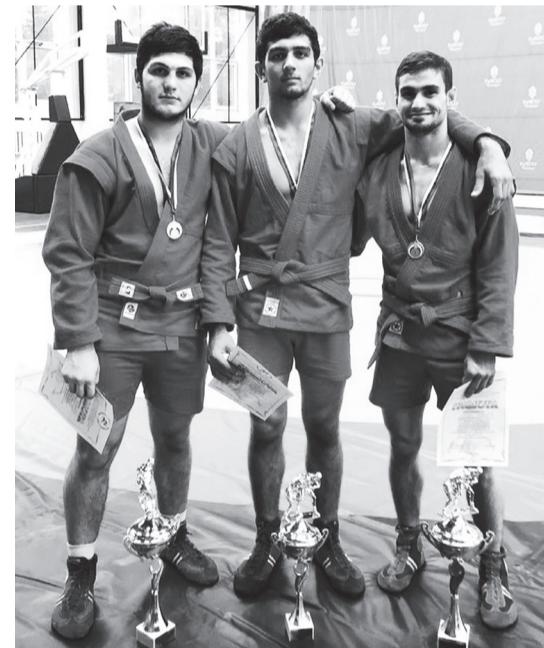
Сергей Трутневыр, Анна Шапоровар, Никита Гнидинэр, Наталья Амельченкэр, Сергей Побобиловыр, Нэгъой Бэлэ, нэмыкхэри артистхэри зэхахьэм хэлэжьагъэх. Фортепианэмкэ Набэкъо Бэлэ къадежьыгуагъ. Пчыхъэзэхахьэр Ирина Ибрагимовам зэрищаагъ.

Сурэтим итхэр: Нэгъой Бэл, Баджэ Дзэхъян, Нэгъой Марин, Набэкъо Бэл.

Самбо

ЦЭРЫЛО ХЪУЩТЫХ

Ныбжыкабэ щыгъеныхъэм игъогу тезыщэгъэ тренерэу, СССР-м спортымкэ имастерэу Г. Тотладзе фэгъэхыгъэ шэгэж зэуухыгъэ зэнэкъоку самбэмкэ Краснодар щыкуагъ.

нэрэу Джарымэкъо Нурбый. Клалэхэу Йофзыдшиэрэмэ хэвшыкъэу ялэпэлэсэнхыгъэ хахъяхьо. Адыгэ шэн-хабзэхэр щыгъеныхъэм щызэрхахьх.

Сурэтим итхэр: Лынгъужу Азмэт, Еутых Рэмэзан, Цыкъу Рэмэзан.

Футбол

ЗЭДЕШЭЩТХЭР ЗЭПЭЧЫЖЬЭХЭП

Хэгъэгум футболымкэ иапшьэрэ куп икомандэхэм я 14-рэ зэлуклэгъухэр ялагъэх.

КІЭУХХЭР

«Рубин» — «Урал» — 0:0, «Тамбов» — «Уфа» — 3:0, «Ахмат» — «Арсенал» — 1:1, «Ростов» — «Шъачэ» — 2:0, «Крылья Советов» — «Зенит» — 0:2, ЦСКА — «Динамо» — 0:1, «Локомотив» — «Спартак» — 0:3, «Краснодар» — «Оренбург» — 1:1.

«Спартак» итренер шхъяаэу Доменико Тедеско къызериуагъэу, илэнатэ зыуухьагъэр мэфэ заулэ хуугъэу теклонигъэр къыдихыгъ. «Локомотивын» ешэгъур къышлопхыныр псынкагъол. «Динамэр» ауж къинэхэрэм ащищ нахь мышэми, ЦСКА-м теклюагъ. Зичэзыу зэлуклэгъухэм къагъэ-

льэгъошт «Спартаки» «Динамами» лъэккэу ялэр.

«Краснодар» «Оренбургын» дэгьюо дешлагъ, ау къелапчъэм лэгугаор дидзэн зэrimыльэкъыгъэр гүхэкъ. Классен, Газинскэр, нэмыкхэри ешлаклохэу шъобж къызытырашагъэхэр «Краснодар» иешлэгъухэм ахэлажьэхэ зыхъукъ, командэм игъэхьагъэхэм ахигъэхъонэу тэгугъэ. «Шъачэм» опий зиэу хэтыр бэ, ау иешлаклэ къыгъотын лъэккырэп. «Зенит» лъэккылатэми, аш ыүж итхэр къэхъяжынхэу амалхэр ялэх.

ЗЭТЭГЬАПШЭХ

Я 14-рэ ешэгъухэм ауж командахэр чыпилэу зыдэштэйт-

хэр, очко пчагъэу ялэр зэтэгъапшэх.

1. «Зенит» — 32
2. «Ростов» — 29
3. «Локомотив» — 29
4. «Краснодар» — 28
5. ЦСКА — 26
6. «Урал» — 18
7. «Спартак» — 18
8. «Кр. Советов» — 17
9. «Рубин» — 16
10. «Арсенал» — 16
11. «Уфа» — 16
12. «Оренбург» — 15
13. «Динамо» — 14
14. «Шъачэ» — 13
15. «Ахмат» — 13
16. «Тамбов» — 11.

Нэлкүбгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛН Нурбый.

Я 15-РЭ ЗЭЛУКЛЭГЪУХЭР

02.11

«Динамо» — «Ахмат»
«Уфа» — «Локомотив»
«Шъачэ» — «Тамбов»
«Зенит» — ЦСКА

03.11

«Краснодар» — «Ростов»

04.11

«Урал» — «Оренбург»
«Крылья Советов» — «Губин»

«Спартак» — «Арсенал»

Я 16-рэ ешэгъухэр шэклогъум и 8 — 10-м ялэштых.

Зэхэзыщагъэр
ыкы къыдэзыгъэкъырэ:
Адыгэ Республикаим лъэпкэ Йофхэмкэ, Иэкъыб къэралхэм ашын пэсурэ тильэпкээгъухэм адьрияэ зэпхынгъэхмкэ ыкы къэбар жуугъэм иамалхэмкэ и Комитет ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыгъэр:
385000,
къ. Мыекуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм къайхырэ А4-къэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчагъэкъэ 5-м емыхъухэрэ ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифттыр 12-м нахь цыкъунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхъгъэхэр редакцием зэкъегъэжокъых.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхъятыгъэр:
Урысы Федерацием хэутийн Йофхэмкэ, телевидение-хэмкэ ыкы зэллыгъэсэхъэмкэ и Министерстве и Темир-Кавказ Чыпъэ гъэйорышил, зэраушыхъятыгъэ номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушахытыгъэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкъэмкэ
пчагъэр
4129
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 2654

Хэутийн узыгъэхъятыгъэр
Сыхъятыр
18.00

Зыщаушахытыгъэр
уахътэр
Сыхъятыр
18.00

Редактор
шхъяаэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъяаэм
игуадзэр
Мэцлээкъо
С. А.

Пшъэдэгъыж
зыхъырэ секретарыр
Хъурмэ
Х. Х.